

Mattias Desmet: Plíživá deprese z nesmyslných činností

- CZ24 News | 7. ledna 2023

SVĚT: V nedávno vydané knize „Psychologie totality“ píše její autor, belgický psycholog Mattias Desmet, že jedním z důvodů celospolečenské nespokojenosti je dramatických nárůst zcela zbytečných regulatorních a podobných zaměstnání, které člověku jako přirozeně tvořivé bytosti nepřinášejí žádné uspokojení.

Mattias Desmet popisuje ve své knize zejména fenomén davové psychózy, s jejíž pomocí se k moci dostává totalitní byrokracie. Dalším z témat, kterým se v knize věnuje, je dramatický nárůst regulatorních činností, které jsou úplně k ničemu a dlouhodobě ničí všechny zúčastněné. V knize píše:

Výběr, překlad, zkrácení, mezititulky autor.

Nekontrolovatelný růst administrativního sektoru má co dělat se základními psychologickými tendencemi současné společnosti. Nekonečný růst nařízení, vyhlášek a administrativy většinou vychází z nedůvěry v druhé a z neschopnosti tolerovat nejistotu a riziko. Vláda i občané se stále více dožadují, aby se všechno dělo správně. To vyžaduje nekonečná procesní pravidla, bez kterých by nebylo možné určit, kdo je finančně a právně odpovědný, když se něco nepovede.

Je to psychicky vyčerpávající

Jsou-li lidské vztahy zatíženy elementární nedůvěrou, stane se život beznadějně komplikovaný a společnost utrácí svoji energii na vytváření všemožných kontrolních mechanismů, které nakonec vyvolávají ještě větší nedůvěru a hlavně jsou psychicky vyčerpávající.

To je také důvod, proč je fenomén nesmyslných zaměstnání přímo spojený s epidemií pracovního vyhoření. Co dělá pracovní zátěž nesnesitelnou, nejsou typicky samotné pracovní požadavky, ale nemožnost zažít pocit smysluplnosti a uspokojení z práce, která něco vytváří.

Posadte někoho do kanceláře a dejte mu velkorysý plat za nesmyslnou práci, třeba zmáčknout každých deset minut zelené tlačítko. Dá taková práce pocit uspokojení nebo udělá život nesnesitelně prázdným?

Někdo si vesele popeláří

Nakonec vzniká paradoxní pocit nelibosti vůči těm, jejichž práce je smysluplná. Je pozoruhodné, že jsou to zejména lidé vykonávající smysluplnou práci, zdravotníci, popeláři, řemeslníci, farmáři, kteří dostanou první padáka a jejichž práce je mizerně ohodnocena.

Na druhou stranu neustále přibývá těch nejvíce nesmyslných činností, které jsou stále lépe a lépe placeny. To je víceméně podvědomá logická reakce na to, že když má někdo takovou kliku, že dělá smysluplnou práci, neměl by očekávat, že bude navíc adekvátně kompenzován. Takže jsme se ocitli v situaci, kdy je téměř nemoudré vybrat si smysluplné povolání.

Jako příklad nesmyslné činnosti uvádí ve své knize Mattias Desmet příklad externího dodavatele německé armády, který jede 100 kilometrů, aby přenesl počítač z jedné kanceláře do druhé, protože to má podle směrnice dělat odborný pracovník na základě správně vyplněné a třikrát zkontrolované

žádanky.

Takhle to vidí Mattias Desmet.

Pozn. autora:

Pro příklady nesmyslných činností není nutné chodit do Německa. Ve známé knize vypráví Ivan Děnisovič zážitky z jediného prožitého dne. Co by mohl prožít za jeden den dnes?

Ráno podepisuje Ivan Děnisovič v autoservisu prohlášení, že mohou uchovávat jeho emailovou adresu, kterou mají už léta a kterou by jim nedal, kdyby nechtěl, aby mu psali. Při podpisu si uvědomí, že zapomněl dát podobný papír dítěti, které jede na školní výlet a bez papíru se nemůže vyfotit na společnou fotku. To zase bude doma řečí!

V práci stráví celé dopoledne opisováním textu do směrnice, kterou nikdo nikdy nebude číst, nikdo se jí neřídí a její jediný účel je předložit ji kontrole, která se za kafe tváří, že věří tomu, že ji někdo čte.

Na obědě přemýšlí, kolik času a úsilí muselo stát vylepování plakátů, že nějaké jídlo může obsahovat zbytky ořechů, i když není jasné, jak by se zrovna do lososa dostaly. Pak mu dojde, že když je tam slovo „může“, neznamená to vlastně vůbec nic, nikomu to nepomůže, ale řada lidí se živí tím, že to kontroluje. To ho uklidní, že to vlastně nějaký smysl má.

Odpoledne má volno na zubaře, ale ten má zpoždění, protože u něj byla revize, která kontrolovala, jestli si do notýsku pravidelně zapisuje, že ráno zkontroloval rentgen. Na jeho dotaz, k čemu je dobré zapisovat si do notýsku věc, kterou stejně dělá každé ráno, zubař nepochopitelně vypění a s šíleným výkřikem opustí ordinaci.

Tím zbyde čas zajít si do banky. Před tím, než Ivan investuje své peníze vydělané opisováním textů do směrnic, musí vyplnit stoh dokumentů, jejichž cílem je dokázat pro případnou bankovní kontrolu, že si bankéř ověřil, že Ivan není blb. Naštěstí mu bankéř řekne, co má vyplnit, stoh dokumentů okopíruje a jako malou pozornost dá Ivanovi zelenou tužku s bankovním logem a nápisem „udržitelnost na věčné časy“.

Večer si chce Ivan přečíst na internetu, jestli ho čeká smrt horkem nebo virem bez toho, aniž by ho sledovala umělá inteligence, ale hodinu se snaží marně pochopit, na co má kliknout. A najednou je tu půlnoc a čas jít spát.

Ale že to byl plodný den!

AUTOR: Mattias Desmet

[ZDROJ](#)